

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2013, č. j. 7 A 13/2012 – 81,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou původně podanou dne 20. 7. 2010 u Krajského soudu v Brně domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 3. 3. 2010, č. j. 545/10, jímž bylo zrušeno předchozí rozhodnutí žalované ze dne 12. 2. 2010, kterým byl žalobci podle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, určen k poskytnutí právní služby Mgr. Jan Ludvík, advokát.

Krajský soud v Brně věc usnesením ze dne 23. 2. 2010, č. j. 30 A 16/2011 – 4, postoupil Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 2. 2013, č. j. 7 A 13/2012 – 81, řízení zastavil a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění nejprve poukázal na skutečnost, že usnesením ze dne 26. 9. 2012, č. j. 7 A 13/2012 – 63, žalobci nepřiznal osvobození od soudních poplatků, což zdůvodnil především tím, že žalobcova žádost o osvobození od soudního poplatku představuje

zneužití institutu osvobození od soudního poplatku podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), přičemž kasační stížnost žalobce proti tomuto usnesení Městského soudu v Praze byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2012, č. j. 2 As 149/2012 - 11. Městský soud v Praze poukázal na skutečnost, že žalobci poté opětovně zaslal usnesení ze dne 24. 8. 2012, č. j. 7 A 13/2012 - 59, v němž jej vyzval k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve výši 2000 Kč ve lhůtě 7 dnů od doručení tohoto usnesení a současně jej poučil o tom, že pokud nebude soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení zastaveno. Žalobce přes výzvu soudní poplatek nezaplatil, proto Městský soud v Praze podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, řízení zastavil. Městský soud nevyhověl žádosti žalobce ze dne 6. 2. 2013 o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku o několik měsíců. Shledal totiž, že pokud by této žádosti vyhověl, postupoval by zcela proti smyslu zákonné úpravy, která vychází z předpokladu, že soudní poplatek má být uhrazen již při zahájení řízení, příp. v krátké době poté. Konstatoval, že soud musí chránit i procesní práva žalovaného, který může legitimně očekávat, že soud v přiměřené lhůtě rozhodne o tom, zda žalovaným vydané rozhodnutí je nebo není v souladu s právními předpisy. Městský soud zdůraznil, že žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků byla zamítnuta také z toho důvodu, že žalobce institutu osvobození od soudních poplatků zneužívá. Pokud by soud za této situace prodloužil žalobci lhůtu a povolil mu zaplacení poplatku ve splátkách, zcela by tím popřel smysl předchozích vydaných rozhodnutí.

Městský soud dále uvedl, že již od roku 2011 setrvale nevyhovuje žalobcovým žádostem o osvobození od soudního poplatku – a to nikoli proto, že by pochyboval o žalobcově nemajetnosti, ale proto, že žalobce tohoto institutu zneužívá. Poukázal na skutečnost, že správnost jeho úvah již mnohokrát stvrdil i Nejvyšší správní soud, který důsledně zamítá žalobcovy kasační stížnosti proti usnesením, jimiž žalobce nebyl osvobozen od soudního poplatku. Postoj Nejvyššího správního soudu lze shrnout tak, že smyslem žalobcových podání není již ochrana práv, ale samotné vedení řízení a snaha maximalizovat počet vydaných soudních rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2012, č. j. 1 As 121/2012 - 22). Soudní řízení však nemá sloužit takovým cílům; pokud přesto žalobce trvá na tom, že taková řízení bude vést, musí si tuto činnost financovat sám.

Žádost žalobce ze dne 6. 2. 2013 o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku, v níž naznačuje, že se musí obrátit na „příslušný orgán“ se žádostí o finanční pomoc, nemá podle městského soudu reálný podklad, ale je opět jen účelovým úkonem, jehož jediným cílem je zamezit neprodlenému zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku – nikoli tento poplatek zaplatit. Žalobcově žádosti o prodloužení lhůty nelze podle městského soudu vyhovět i z toho důvodu, že kdyby skutečně vážně zamýšlel obstarat si potřebnou finanční částku a zaplatit soudní poplatek, mohl tak učinit kdykoli během tohoto řízení, které běží již od 19. 7. 2010 a v němž byl žalobce poprvé vyzván k úhradě soudního poplatku již usnesením ze dne 24. 8. 2012, č. j. 7 A 13/2012 - 59, pravomocně nebyl osvobozen od soudního poplatku již ke dni 12. 10. 2012 (kdy nabylo právní moci již zmíněné usnesení městského soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 7 A 13/2012 - 63) a je mu tak známo, že poplatek v tomto řízení bude muset zaplatit, chce-li v něm pokračovat.

pokračování

Ze všech shora uvedených důvodů soud žádosti žalobce o prodloužení lhůty pro zaplacení soudního poplatku nevyhověl v rámci řešení předběžné otázky při posuzování podmínek pro zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, neboť shledal, že tato žádost je jen dalším z řady podání, jimiž žalobce zneužívá možnosti soudní ochrany.

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobce (dále též „stěžovatel“) namítal, že mu soud k zaplacení soudního poplatku poskytl nepřiměřenou lhůtu. Městský soud měl na stěžovatele nahlížet jako na osobu, která nemá dostatek prostředků, a dbát toho, že vyžaduje poplatek od osoby v hmotné nouzi, neboť si musel být vědom toho, že stěžovatel nakládá s malými finančními prostředky. Z jiných rozhodnutí městského soudu podle stěžovatele plyne, že nerozlišuje mezi poplatkem za úkon a za návrh na zahájení řízení. Městský soud podle stěžovatele dostatečně nezdůvodnil délku lhůty k zaplacení soudního poplatku. Stěžovatel odmítl úvahu městského soudu o povinnosti chránit procesní práva žalovaného; jedná se o právo na vydání rozhodnutí v přiměřené době, které v civilním řízení svědčí toliko žalobci. Městskému soudu vytknul, že nelíčí žalobní tvrzení a neposoudil, zda je žaloba zjevně nedůvodná. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2013, č. j. 7 A 13/2012 – 81.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou, neboť podle jeho konstantní judikatury „[v] řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského, resp. krajského soudu, o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení. Tato okolnost proto sama o sobě nemůže bránit projednání věci a vydání meritorního rozhodnutí.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz). Ze stejného důvodu nelze trvat ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.*

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud předesílá, že předmětem tohoto soudního řízení je toliko přezkoumání usnesení o zastavení řízení, nikoliv přezkoumání předchozího usnesení městského soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 7 A 13/2012 – 63, kterým stěžovatel nebyl osvobozen od soudního poplatku. Kasační stížnost stěžovatele proti tomuto usnesení byla projednána v jiném řízení a pravomocně zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního

soudu ze dne 5. 12. 2012, č. j. 2 As 149/2012 - 11, kterým je v tomto řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vázán. K námitce stěžovatele, v níž poukázal na své majetkové poměry a zpochybnil tak usnesení městského soudu o neosvobození od soudního poplatku proto Nejvyšší správní soud nepřihlížel.

Podle § 47 písm. c) s. ř. s. *soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.*

Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.* Podle odst. 3 téhož ustanovení *soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen.*

Jak již bylo uvedeno výše, Městský soud v Praze usnesením ze dne 24. 8. 2012, č. j. 7 A 13/2012 - 59, stěžovatele opakovaně vyzval k zaplacení soudního poplatku (poprvé toto usnesení stěžovateli doručil již dne 7. 9. 2012) a stanovil mu k tomu lhůtu sedmi dnů od jeho doručení. Z doručanky založené v soudním spise je zřejmé, že při této opakované výzvě bylo předmětné usnesení stěžovateli doručeno dne 4. 2. 2013, kdy si jej osobně převzal. Týdenní lhůta k zaplacení soudního poplatku tak uplynula dne 11. 2. 2013. Stěžovatel však v této lhůtě, ani později soudní poplatek nezaplatil, ačkoliv byl řádně poučen o následcích nezaplacení poplatku. Stěžovatel tedy navzdory poučení nesplnil poplatkovou povinnost, což vedlo Městský soud v Praze k vydání usnesení o zastavení řízení.

Lhůtu k zaplacení soudního poplatku, kterou Městský soud v Praze stanovil v délce sedmi dnů, považuje Nejvyšší správní soud za přiměřenou; ostatně sám Nejvyšší správní soud stanovuje v případě stěžovatele i kratší lhůty k zaplacení soudního poplatku (např. pět dnů). Nejvyšší správní soud připomíná, že se jedná o lhůtu dodatečnou - náhradní, neboť poplatek za žalobu je splatný dnem jejího podání, a stěžovatel byl tedy povinen kolkové známky v příslušné výši vylepit na podanou žalobu. Pokud tak neučinil, nepostupoval v souladu se zákonem. V takovém případě je soud povinen účastníka řízení vyzvat ke splnění povinnosti a účastník má možnost napravit své opomenutí a dodatečně soudní poplatek zaplatit v soudem stanovené lhůtě (obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 2 As 135/2012 - 8, www.nssoud.cz).

Při stanovení lhůty k zaplacení soudního poplatku není soud povinen přihlížet k majetkovým poměrům účastníka řízení, neboť tyto poměry zásadně hodnotí pouze ve vztahu k případné žádosti o osvobození od soudních poplatků. Délku lhůty přitom soud nemusí podrobněji zdůvodňovat; postačí, jestliže stanoví lhůtu přiměřenou.

Pokud stěžovatel uvádí, že Městský soud v Praze v jiných rozhodnutích nerozlišuje mezi poplatkem za úkon a poplatkem za návrh na zahájení řízení, nelze než uvést, že předmětem přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti nebyla tato „jiná rozhodnutí“, nýbrž toliko shora označené napadené usnesení, z něhož je patrné, že Městský soud v Praze poplatkovou povinnost v dané věci spojuje s návrhem na zahájení řízení.

pokračování

Nejvyšší správní soud připouští, že argumentace Městského soudu v Praze o povinnosti chránit procesní práva žalovaného, který může legitimně očekávat, že soud v přiměřené lhůtě rozhodne o tom, zda žalovaným vydané rozhodnutí je nebo není v souladu s právními předpisy, nebyla zcela přiléhavá. To však nic nemění na skutečnosti, že žádosti stěžovatele o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku nebylo možné vyhovět mimo jiné s ohledem na charakter sporu a na důvody podrobně popsane v usnesení městského soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 7 A 13/2012 – 63, o neosvobození od soudních poplatků (v řízení se jednalo o přezkum rozhodnutí ze dne 3. 3. 2010, č. j. 545/10, jímž žalovaná zrušila své rozhodnutí ze dne 12. 2. 2010, kterým byl žalobci podle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, určen k poskytnutí právní služby Mgr. Jan Ludvík, advokát, s odůvodněním, že právní služba byla stěžovateli za podmínek stanovených rozhodnutím o určení advokáta poskytnuta). Za situace, kdy stěžovateli již byla právní služba poskytnuta, tak zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku ani nemohlo stěžovateli způsobit újmu předpokládanou v § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, podle kterého, *pro nezaplacení poplatku soud řízení nezastaví, je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatník mohla vzniknout újma, a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě podle odstavců 1 a 2 sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit.*

Námítce, v níž stěžovatel městskému soudu vytýká, že nelíčí žalobní tvrzení a neposoudil, zda je žaloba zjevně nedůvodná, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Za situace, kdy městský soud rozhodoval o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, tj. nebyla dána jedna z podmínek řízení, totiž již nebylo třeba podrobně rekapitulovat žalobní námítky stěžovatele mířící do věci samé. Posuzování otázky, zda je žaloba zjevně neúspěšná, by pak bylo zcela nadbytečné, neboť zjevná neúspěšnost žaloby ve smyslu § 36 s. ř. s. je relevantní skutečností pouze při rozhodování o žádosti účastníka řízení o osvobození od soudních poplatků, nikoli při rozhodování o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, kde se soud v podstatě pouze vypořádává se skutečností, že účastník řízení soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatil. Nejvyšší správní soud tak k této námitce uzavírá, že městský soud v přezkoumávaném rozhodnutí uvedl všechny relevantní skutečnosti a své závěry řádně zdůvodnil.

S ohledem na výše uvedené tak má Nejvyšší správní soud za to, že stěžovatel byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku a navzdory poučení o možnosti zastavení řízení této výzvě nevyhověl, proto Městský soud v Praze postupoval zcela v souladu se zákonem, jestliže řízení o žalobě podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že nezjistil namítanou nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2013, č. j. 7 A 13/2012 – 81, podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly a stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu